

Bestyrelsen og direktionen for [udeladt]

DIREKTØREN

25. juni 2010

Finanstilsynet introducerer 'Tilsynsdiamanten' for pengeinstitutter

Finanstilsynets mission er at arbejde for finansiel stabilitet og tillid til de finansielle virksomheder og markeder. Et vigtigt element heri er, at Finanstilsynet skal modvirke, at finansielle virksomheder kommer i problemer.

Erfaringsmæssigt er der en række fællestræk, som karakteriserer pengeinstitutter, der er kommet i problemer under krisen. Kendetegnene er bl.a. høj udlånsvækst på bekostning af kreditkvalitet, for optimistiske vurderinger af kreditrisici (bl.a. i forhold til ejendomseksponeringen) og manglende styring af store engagementer. Dette er et mønster, som også er set under tidligere kriser.

Finanstilsynet har derfor opstillet en række pejlemærker for, hvad der som udgangspunkt må anses som værende pengeinstitutvirksomhed med forhøjet risiko – den såkaldte *'tilsynsdiamant'*.

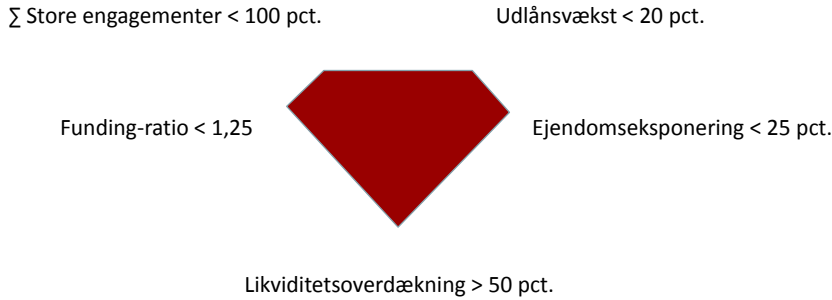
Tilsynsdiamanten fastlægger en række særlige risikoområder med angivne grænseværdier, som instituttet som udgangspunkt bør ligge inden for fra ultimo 2012, jf. figuren nedenfor. Grænseværdierne vil indgå i Finanstilsynets tilrettelæggelse af tilsynsvirksomheden, og vil samtidig indebære, at Finanstilsynet fremover vil påbegynde dialogen med de finansielle virksomheder på et langt tidligere tidspunkt på særlige risikoområder.

FINANSTILSYNET
Århusgade 110
2100 København Ø

Tlf 33 55 82 82
Fax 33 55 82 00
CVR-nr 10 59 81 84
finansstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

**ØKONOMI- OG
ERHVERVS MINISTERIET**

Tilsynsdiamanten for pengeinstitutter

Grænseværdierne er fastsat således, at de på den ene side skal modvirke overdreven risikopåtagning, og på den anden side skal gøre det muligt for sunde pengeinstitutter at drive profitabel bankvirksomhed og yde den nødvendige kredit til virksomheder og husholdninger.

Nogle af tilsynsdiamantens risikoområder kan være svære for institutterne at ændre på kort sigt. Finanstilsynet lægger derfor vægt på, at der bliver en indfasning af tilsynsdiamanten frem mod ultimo 2012, hvorefter Finanstilsynet iværksætter en systematisk overvågning på tilsynsdiamantens pejlemærker.

I perioden frem mod ultimo 2012 forventer Finanstilsynet, at institutterne arbejder med at forholde sig til tilsynsdiamantens pejlemærker. Derfor vil alle pengeinstitutter fremover kunne forvente dialog ved inspektioner o.l. om, hvordan instituttet ligger i forhold til tilsynsdiamanten.

Til orientering kan Finanstilsynet oplyse, at [udeladt] - baseret på indberetningen pr. ultimo 2009 - har en ejendomseksponering på [udeladt] pct. af udlånene, og at instituttet derfor overskrider pejlemærket i tilsynsdiamanten vedrørende ejendomseksponering. Efter indfasningen af tilsynsdiamanten ultimo 2012 vil denne overskridelse kunne indebære, at Finanstilsynet giver instituttet en risikoplysning, der skal offentliggøres.

Det er derfor Finanstilsynets forventning, at bestyrelsen forholder sig hertil, herunder lægger og gennemfører en strategi, der kan modvirke overskridelsen af pejlemærket, hvis instituttet efter ultimo 2012 vil undgå en sådan tilsynsreaktion.

Venlig hilsen

Ulrik Nødgaard

1. Nærmere om tilsynsdiamanten

Summen af store engagementer under 100 pct. af basiskapitalen eksklusive engagementer mindre end 3 mio. kr.

Store engagementer er i dag defineret som engagementer i og uden for handelsbeholdningen, der efter fradrag for særligt sikre krav udgør 10 pct. eller mere af instituttets basiskapital. Manglende styring af store engagementer har været en af de væsentligste årsager til, at pengeinstitutter er kommet i problemer.

I mindre institutter vil en lille basiskapital bevirke, at et engagement beløbsmæssigt ikke behøver at være særligt stort for at udgøre et stort engagement. Derfor kombineres grænsen på 100 pct. med en beløbsmæssig grænse på 3 mio. kr. Engagementer (efter fradrag) under 3 mio. kr. kan derfor udelades ved beregningen.

Udlånsvækst under 20 pct.

Udlånsvæksten målt år-til-år er en anden væsentlig faktor for de institutter, som er kommet i problemer.

Grænseværdien for udlånsvækst vil kunne justeres i forhold til den makroøkonomiske udvikling. Grænseværdien opgøres ekskl. repo'er.

Ejendomseksponering under 25 pct.

Ejendomseksponeringen er i dag defineret som den andel af samlet udlån og garantidebitorer, der vedrører branchen 'ejendomsadministration og -handel, forretningsservice. Koncentration af engagementer relateret til ejendomssektoren har medført vanskeligheder for mange pengeinstitutter i et marked med faldende ejendomspriser. Grænseværdien opgøres efter nedskrivninger.

Stabil funding

Den finansielle krise har vist, at indlånsunderskud og afhængighed af kortsigtet markedsfunding gør pengeinstitutter sårbare over for skift i tilliden på finansielle markeder. Derfor anvendes som foreløbigt pejlemærke et såkaldt funding-ratio svarende til *udlån/indlån*. Ind- og udlånsmassen opgøres ekskl. repo'er.

Formålet med en grænseværdi på 1,25 for funding-ratio er ikke nødvendigvis at eliminere indlånsunderskuddet. Formålet er i højere grad at opnå en mere langsigtet funding-struktur bestående af finansieringskilder med længere løbetid. Her er Finanstilsynet opmærksom på, at obligati- onstudstedelse af forskellig karakter kan indgå i institutternes fundingbase, ligesom instituttets egenkapital vil indgå i Finanstilsynets individuelle og konkrete vurdering. Det opstillede funding-ratio anses for en indikator for en forhøjet risiko.

Finanstilsynet vil igangsætte en dialog med Finansrådet om at tilvejebringe bedre indberetninger, så der kan opstilles et mere fintmasket likviditetsmål, der inkluderer langsigtet funding via fx obligationsudstedelser. Endvidere er der nye Basel/CRD-regler på vej. Når disse nye regler er implementeret, vil Finanstilsynet vurdere, om der er behov for ændringer i tilsynsdiamantens funding-ratio og grænse.

Likviditetsoverdækningen skal være større end 50 pct.

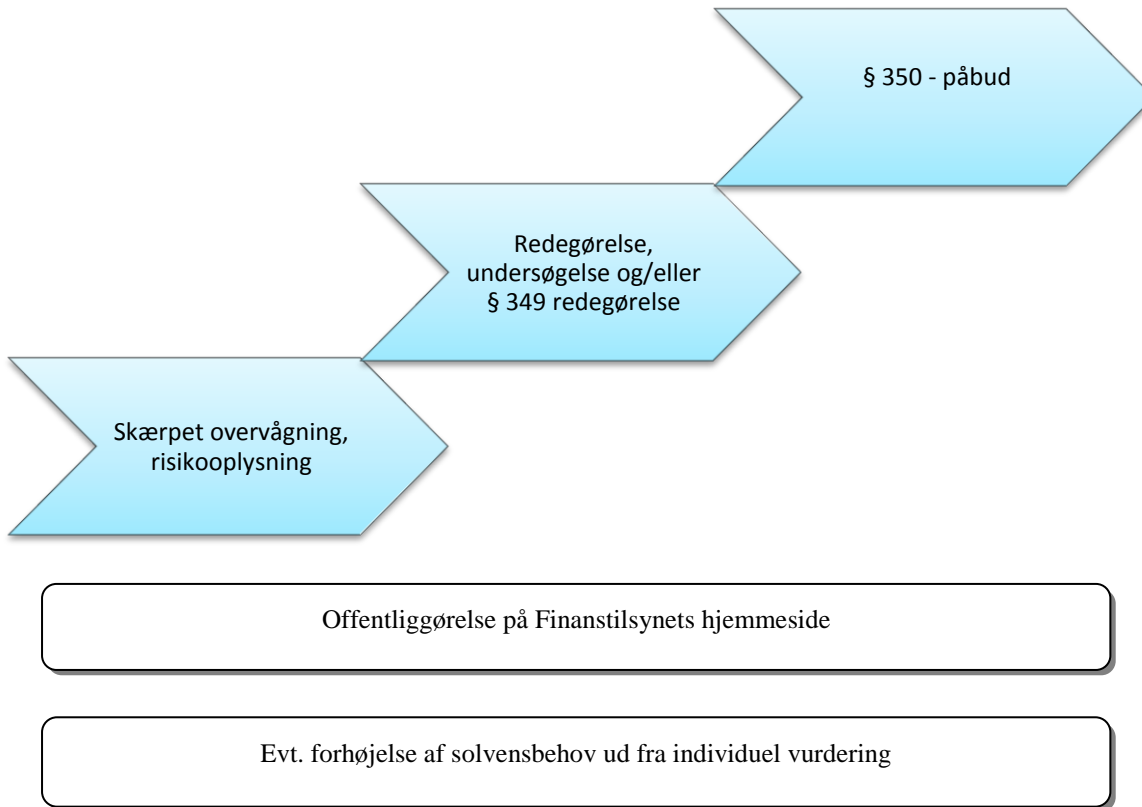
Der anvendes en grænse på 50 pct. for likviditetsoverdækningen i forhold til lovkravet. Likviditetsoverdækningen er den overskydende likviditet efter opfyldelse af lovens minimumskrav (10 % -kravet i lov om finansiel virksomhed § 152) i procent af lovens minimumskrav.

Når nye Basel/CRD-regler på området er implementeret, vil Finanstilsynet vurdere, om der er behov for ændringer i tilsynsdiamantens likviditetsmål og grænse.

2. Tilsynsstigen

Fra ultimo 2012 vil Finanstilsynet iværksætte en systematisk overvågning i forhold til de angivne pejlemærker i tilsynsdiamanten.

Når tilsynsdiamantens grænseværdier overskrides, vil Finanstilsynet påbegynde en dialog med instituttet herom og foretage evt. tilsynsreaktioner, jf. tilsynsstigen. Tilsynsstigen er illustreret nedenfor. Reaktionsmulighederne er opsat efter hvor indgribende, de er. Finanstilsynet vil ud fra en proportionalitetsvurdering benytte den mindst indgribende reaktion. Tilsynet vil således alene anvende reaktionerne på de højere trin i mere alvorlige situationer, fx ved gentagne overskridelser og ved manglende reaktion fra instituttets side.

I det følgende gennemgås de reaktionsmuligheder, som tilsynet kan anvende ved en overskridelse af tilsynsdiamantens indhegning. Alle reaktioner baseres på en individuel og konkret vurdering.

Skærpet overvågning

Finanstilsynet vil med virkning fra ultimo 2012 indføre skærpet overvågning med de institutter, som overskrider en grænseværdi i tilsynsdiamanten.

Skærpet overvågning vil bl.a. betyde, at Finanstilsynet kan forlange hyppigere indrapportering på de efter tilsynsdiamanten overskredne grænseværdier. Et institut på skærpet overvågning kan også forvente løbende dialog med Finanstilsynet om, hvordan instituttet forholder sig til overskridelsen af grænseværdierne i tilsynsdiamanten.

Det er vigtigt at sondre mellem skærpet *overvågning* og skærpet *tilsyn*. Skærpet tilsyn medfører ofte, at instituttet er underlagt en ekstra tilsynsaktivitet - typisk en undersøgelse i instituttet - mens den skærpede overvågning er baseret på indrapportering fra instituttet og dialogen herom.

Finanstilsynet vil kunne sætte et institut under skærpet tilsyn ved overskridelse af tilsynsdiamantens grænseværdier men ikke nødvendigvis.

Risikoplysninger og samtidig offentliggørelse af disse

Finanstilsynet vil fra ultimo 2012 foretage en individuel og konkret vurdering af, hvorvidt der skal gives en risikoplysning i de situationer, hvor instituttet overskrider tilsynsdiamantens grænseværdier. Finanstilsynet vil foretage sin vurdering under hensyntagen til bl.a. fusion, opkøb, koncernmæssige forhold samt andre forhold (fx midlertidig omlægning fra realkredit til banklån).

Den 1. april 2010 trådte Finanstilsynets offentliggørelsesbekendtgørelse¹ i kraft. Penge- og realkreditinstitutter er herefter forpligtet til at offentliggøre Finanstilsynets reaktioner i form af risikoplysninger, påtaler og påbud.

I forhold til tilsynsdiamanten indebærer bekendtgørelsen, at instituttet som udgangspunkt skal offentliggøre risikoplysninger, selvom de ikke er givet i forbindelse med en inspektion af instituttet, jf. § 2, stk. 2.

Der skal ske offentliggørelse, hvis det har betydning for instituttets kunder, indskydere, øvrige kreditorer eller de finansielle markeder, hvorpå aktierne i instituttet handles. I forhold til tilsynsdiamanten må overskridelse af én eller flere grænseværdier forventes at have betydning for personer i de nævnte grupper. Disse risikoplysninger skal derfor som hovedregel offentliggøres.

Redegørelse og/eller undersøgelse af instituttet

Ved det næste trin i tilsynsstigen kan Finanstilsynet anmode pengeinstituttet om at udarbejde en redegørelse om fremadrettede aktiviteter for at undgå en fortsat overskridelse af tilsynsdiamantens grænseværdier.

Finanstilsynet kan desuden påbyde instituttet efter FiL § 349, at virksomhedens ledelse skal lade udarbejde en redegørelse om virksomhedens økonomiske stilling og fremtidsudsigter. Redegørelsen har til formål at uddybe og specificere virksomhedens økonomiske forhold og fremtidsudsigter til brug for såvel virksomhedens ledelse som Finanstilsynets tilsynsvirksomhed.

Finanstilsynet kan påbyde instituttet at udarbejde en sådan redegørelse, når der er grund til at antage, at instituttet kan få problemer i fremtiden, men hvor instituttet ikke overtræder lovgivningen. I forhold til tilsynsdi-

¹Bekendtgørelse om penge- og realkreditinstitutters pligt til at offentliggøre Finanstilsynets vurdering af instituttet.

amanten kan påbuddet bl.a. gives, når instituttet gentagne gange ikke har reageret tilstrækkeligt på Finanstilsynets risikoplysninger i forhold til tilsynsdiamanten og efter en konkret vurdering af instituttets økonomiske situation.

Finanstilsynet kan endvidere iværksætte en funktionsundersøgelse af det konkrete risikoområde, hvis det vurderes, at der er områder relateret til tilsynsdiamanten, som ikke er tilstrækkeligt belyst. Vurderingen vil ske på baggrund af redegørelsen fra instituttet og ud fra de rapporteringer, som Finanstilsynet har modtaget fra instituttet.

Efter funktionsundersøgelsen vil Finanstilsynet udarbejde en kort redegørelse, som instituttet skal offentliggøre, jf. offentliggørelsesbekendtgørelsens § 2, stk. 1. Redegørelsen vil indeholde tilsynets overordnede vurdering af instituttet, herunder centrale påbud, påtaler og risikoplysninger.

FiL § 350 - påbud

I forhold til tilsynsdiamanten kan Finanstilsynet i sidste ende baseret på en konkret og individuel vurdering ud fra fx oplysninger fra undersøgelserne og indberetninger give et påbud om fx at nedbringe udlånsvæksten. Hvis instituttet kan dokumentere eller sandsynliggøre at overskridelserne ikke fører til en høj risiko, vil der ikke nødvendigvis blive givet et påbud efter § 350. Påbuddet kan anvendes i de situationer, hvor (1) virksomhedens økonomiske stilling er således forringet, at indskydernes eller investorens interesser er udsat for fare, eller (2) der er en betydelig risiko for, at virksomhedens økonomiske stilling udvikler sig således, at instituttet mister sin tilladelse.

Med den netop vedtagne ændring af lov om finansiel virksomhed justeres § 350, stk. 2, så Finanstilsynet får mulighed for på et tidligere tidspunkt at reagere over for et institut, hvor der er en ikke uvæsentlig risiko for, at instituttet på kortere eller længere sigt vil miste sin tilladelse til at drive finansiel virksomhed.

Et påbud efter § 350 skal konkretiseres så tilstrækkeligt, at ledelsen i instituttet reelt har mulighed for at imødekomme det. Eksempler på påbud efter § 350 kan være:

- Nedjustering af forretningsområder og salg af aktiver.
- Begrænse udvidelse af filialnettet eller lukning af filialer.
- Forbyde eller begrænse visse forretningsområder, produkter eller kundesegmenter.

Instituttet skal som hovedregel offentliggøre påbud efter FiL § 350, hvis det vurderes, at påbuddet har betydning for instituttets kunder, indskyde-

re, øvrige kreditorer eller de finansielle markeder, hvorpå aktierne i instituttet handles, jf. § 2, stk. 2 i offentliggørelsesbekendtgørelsen. Påbud efter § 350 må formodes at have væsentlig betydning for personer i de nævnte grupper, hvorfor instituttet som hovedregel skal offentliggøre påbuddet givet efter § 350.

3. Offentliggørelse på Finanstilsynets hjemmeside

I relation til tilsynsdiamanten vil der først fra ultimo 2012 blive foretaget tilsynsreaktioner, som kan indebære offentliggørelse. En overskridelse af tilsynsdiamantens grænser vil ikke automatisk medføre en tilsynsreaktion, og en tilsynsreaktion vil altid være understøttet af en konkret og individuel vurdering.

Generelt gælder, at offentliggørelse, af tilsynsreaktioner på baggrund af tilsynsdiamantens grænseværdier, ikke skal ske, hvis det vil medføre uforholdsmæssig stor skade for instituttet, eller hvis efterforskningsmæssige hensyn taler imod offentliggørelse, jf. offentliggørelsesbekendtgørelsens § 3.